№ 152. Środa 3. Lipca 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Projekt organizacyi sądownictwa.)

Gazeta wiedeńska ogłasza następujący przedłożony radzie państwa projekt ustawy, ważny w królestwach Czech, Galicyi i Lodomeryi z księstwami Oświęcimem i Zatorem i Wielkiem księstwem Krakowskiem, tudzież w Dalmacyi, w Arcyksięstwie Austryi poniżej i powyżej Anizy, w księstwach Szląsku, Styryi, Karyntyi, Krainie, Salcburgu i Bukowinie, w Margrabstwie Morawii, w uksiążęconem hrabstwie Tyrolu, w krainie Forarlbergu, w uksiążęconem hrabstwie Gorycyi i Gradysce, w Margrabstwie Istryi i w mieście Tryeście z jego obwodem, — mocą której ustanawia się zasady do przeprowadzenia organizacyi sądownictwa w tych królestwach i krajach.

(Złożony na stole izby deputowanych dnia 22. czerwca.)

I. Ogólne postanowienia.

§. 1. Jako sądy ustanawia się: Sądy powiatowe, kolegialne sądy powiatowe, sądy krajowe, sądy kauzalne, wyższy sąd krajowy i najwyższy trybunał sądowy i kasacyjny.

§. 2. Juryzdykcyi urzędu arcymarszałka dworu i sądów wojskowych nie zmieniają niniejsze postanowienia.

II. Sądy powiatowe.

§. 3. W każdym powiecie ma istnieć sąd powiatowy, przy którym ma być ustanowiony sędzia powiatowy z potrzebnymi zastępcami (adjunktami) i biórem pomocniczem.

Sędzia powiatowy i jego zastępcy sprawują urząd sędziowski jako osobni sędziowie.

§. 4. W sprawach karnych mają sądy powiatowe

a) rozstrzygać w pierwszej instancyi wszelkie wypadki przekroczeń, które nie są wyraźnie przydzielone którejkolwiek władzy administracyjnej.

b) Co do postępowania karnego w wypadkach zbrodni i przekroczeń obowiązane są do takiego spółdziałania, jakie przydzielają im ustawy.

§. 5. W cywilnych sprawach spornych przysłuża sądom powiatowym juryzdykcya w pierwszej instancyi:

a) we wszystkich nienależących do sądu kauzalnego sporach prawnych o pewne sumy pieniężne, które bez procentów i innych należytości ubocznych nie przewyższają kwoty 500 zł. w. a. i nie są ani częścią dłużnego kapitału przewyższającego tę sumę, ani też przewyżką wynikającą zwyrównania kilku obydwom stronom przynależnych pretensyi, jako też we wszystkich innych sprawach, jeźli skarżący ofiaruje się wyraźnie przyjąć za przedmiot sporny sumę pieniężną, nieprzechodzącą 500 zł. w. a.

Kwota ma być obliczona podług sumy, na którą opiewa skarga chociażby było kilku skarżących lub oskarżonych, i chociażby przepadłe kwoty peryodycznych należytości stanowiły przedmiot sporu.

W takich wypadkach, gdzie skarga żąda uznania albo też zaprzeczenia prawa użytku lub poboru peryodycznych należytości, przysłuża sądowi powiatowemu kompetencya wtedy tylko, jeżeli jedna renta roczna lub kwota pieniężna, którą skarżący ofiaruje się przyjąć za nią, nie przewyższa przy należytościach na wieczne czasy 25 zł., a przy należytościch z niepewnym terminem 50 zł. w. a.

b) Bez względu na wartość przedmiotu spornego.

1. We wszystkich sprawach spornych o czynsz najmu, o wypowiedzenie dzierzawy przdmiotów nieruchomych wydzierzawionych za opłatą czynszu bądź wpieniądzach bądź w ziarnie, i o oddanie tych przedmiotów po upływie terminu dzierzawy.

2. W sprawach spornych pochodzących ze stosunku służbowego lub zarobkowego pomidzy sługami i służbodawcami, pomiędzy przemysłowcami i właścicilami warsztatów z jednej, a ich czeladzią, chłopcami i wyrobnikami zdrugiej strony, o ile w ogóle należą do kompetencyi sądów.

3. We wszystkich spawach spornych pomiędzy gospodarzami, szyprami i furmanami z jenej, a gośćmi, podróżnymi i nadawcami przesyłek z drugiej strony, gdy idzie o wzajemne ich zobowiązania i porękę ze strony pierwszych za powierzone im do przechowania rzeczy, o ile sprawy te nie należą do wyłącznych handlowych lub morskich sądów.

4. We wszystkich skargach o uznanie ojcowstwa i wypełnienie obowiązków ojcowskich względem dzieci nieślubnych, wreszcie o prawa przysłużające według §. 1328 uwiedzionym kobietom.

5. We wszystkich sprawach o naruszenie posiadłości.

Do tych sądów należy następnie:

6. Prowadzić księgi ziemskie dóbr nieruchomych, położonych w ich powiecie, i wydawać wyroki w tych sprawach hypotecznych, które do tych dóbr się ściągają, o ile nie należą do kompetencyi sądu krajowego.

7. Sprawy rozwodów, o ile nie należą do kompetencyi sądów duchownych.

8. Sądownictwo dobrowolne z wyjątkiem spraw przekazanych wyraźnie sądom krajowym lub innym wyłącznym organom.

9. Wydawać wyroki w sprawach małżeńskich na prośby o separacyę, utrzymanie dla żony ze strony męża i wychowanie dzieci.

10. Wydawać wszelkie tymczasowe rozporządzenia, ściągające się do bezpieczeństwa osób i praw im przysłużających.

Sądy kolegialne powiatowe.

§. 6. Aby sądzić w sprawach karnych zbrodnie i przestępstwa, ustanawia się w niektórych sądach powiatowych, sądy kolegialne.

Naczelnicy tych sądów mają godność radców sądu krajowego i dodaje im się dostateczna liczba sędziów egzaminowanych jako assesorów, tudzież urzędników pomocniczych.

§. 7. Sądy kolegialne powiatowe wykonywują w obrębie swego powiatu sądownictwo należące do pojedyńczych sądów powiatowych w sprawach cywilnych i karnych.

§. 8. W należącym do nich jako do sądów karnych dalszym obrębie, należą do nich wszelkie dochodzenia badawcze przedwstępne we wszystkich zbrodniach i przestępstwach; a rozsądzanie w pierwszej instancyi tylko tych zbrodni i przestępstw, które nie są wyłącznie przekazane sądom krajowym.

Sądy kolegialne powiatowe jako takie wydają wyroki w radzie dwóch sędziów i przełożonego.

Sądy krajowe.

§. 9. W każdym kraju koronnym ustanawia się jeden lub dwa sądy krajowe, które obejmą w swym obrębie odpowiedną liczbę sądów powiatowych pojedynczych i kolegialnych.

Każdy sąd krajowy będzie miał prezesa i według potrzeby jednego lub dwóch prezesów senatu, tudzież odpowiedną liczbę radców, assesorów i innych urzędników pomocniczych.

§. 10. Jako do sądów karnych pierwszej instancyi należą do nich:

a) W ściślejszym obrębie sprawy karne o zbrodnie i przestępstwa przekazane §. 8 sądom powiatowym kolegialnym. Sprawy te będą załatwiać w osobnym senacie złożonym z dwóch sędziów i jednego przełożonego.

b) W całym ich obrębie dochodzenie i sądzenie wszystkich zbrodni wyrażonych w cesarskiem rozporządzeniu z dn. 27. maja 1852 (D. p. p. nr. 118 i 119.)

Skład sądu w tych sprawach oznaczy osobna ustawa.

§. 11. Jako sądy apelacyjne w sprawach karnych rozstrzygają sądy krajowe:

a) rekursa od wyroków sądów powiatowych w sprawach o przestępstwa;

b) rekursa w sprawach o zbrodnie i przestępstwa od wyroków czy to sądów powiatowych kolegialnych należących do ich obrębu, czy to sądów kolegialnych senackich przy samymże sądzie krajowym.

Jako sądy apelacyjne w sprawach karnych wyrokują sądy krajowe w radzie złożonej z czterech sędziów i przełożonego.

§. 12. W sprawach sądowych cywilnych są sądy krajowe pierwszą instancyą:

1. W sprawach spornych nie przekazanych sądom powiatów lub kauzalnym.

2. W sprawach o uznanie nieważności małżeństwa, lub o przymusowe rozłączenie od stołu i łoża, o ile sprawy te nie należą do kompetencyi sądów duchownych.

3. We wszelkich przypadkach, gdzie aby dowieść ważności małżeństwa, potrzebny jest dowód świadkami o zaszłej śmierci jednego z małżonków, lub zeznanie śmierci.

4. Przy konkursach i postępowaniu ugodnem, o ile te nie należą do kompetencyi którego z sądów kauzalnych.

5. W sprawach o zarząd fidei komisów.

Następnie należy do tychże sądów:

6. Rozstrzygać względem zaprowadzenia lub uchylenia kurateli dla rozrzutności lub choroby umysłowej, względem przedłużenia opieki ojcowskiej lub opiekuńczej, względem usunięcia z pod władzy ojcowskiej w wypadkach oznaczonych §. 177 k. c. i względem adoptowania.

7. Sprawy o ulegitymowanie nieślubnych dzieci według §. 162 k. c.

8. Prowadzenie ksiąg gruntowych co do tych nieruchomości, które leżą w obrębie sądów powiatowych, w miejscu siedziby sądu krajowego, tudzież wszystkie sprawy odnoszące się do tych nieruchomości i do praw będących z niemi w związku.

Prowadzić księgi tabularne i tabule lennicze, tudzież rozstrzygać w sprawach tabuli krajowej, mają te sądy krajowe, gdzie potąd prowadzone były księgi tabuli krajowej i lenniczej.

9. Amortyzacya papierów skarbowych i innych wartości papierowych, przeznaczonych do obiegu gieldowego, z wyjątkiem wexli, należy do kompetencyi tego sądu krajowego, w którego obrębie prowadzone są odnośne księgi kredytowe.

Jak dalece inne sprawy zasadowe ze względu na ich ważność lub zawikłanie mają być przekazane sadom krajowym, określą osobne ustawy.

§. 13. Jako druga instancya w sprawach cywilnych, orzekają sądy krajowe w apelacyach i w zażaleniach przeciw wyrokom sądów powiatowych.

§. 14. Sądy krajowe wydawać mają wyroki w sprawach cywilnych jako pierwsza instancya, w radzie złożonej z dwóch sędziów i przełożonego, a jako druga instancya w radzie z czterech sędziów i przełożonego.

V. Sądy kauzalne.

§. 15. Aby wykonywać jurysdykcyę handlową i morską, w rozmiarze określonym osobną ustawą, ustanowione będą według potrzeby w miejscach wskazanych, osobne sądy handlowe i morskie, albo zajmować się tem będą umyślnie wydzielone senaty sądów krajowych.

Tak sądy handlowe i morskie, jak pomienione senaty sądów krajowych mają wykonywać jurysdykcyę z przywołaniem reprezentantów ze stanu handlowego.

§. 16. Jurysdykcya górnicza wykonywaną będzie z przywołaniem głosujących techników górnictwa i hutnictwa w miarę potrzeby. Do sądów tych należy także prowadzić księgi górnicze.

VI. Sądy wyższe krajowe.

§. 17. Obręby jurysdykcyjne kilku sądów krajowych tworzą obręb sądu wyższego krajowego.

Każdy sąd wyższy krajowy ma mieć jednego prezesa, a według potrzeby jednego i więcej prezesów senatu, tudzież potrzebną liczbę radców i urzędników kancelaryjnych.

§. 18. Zakres działalności wyższych sądów krajowych oznaczony będzie kodexem postępowania karnego.

§. 19. W sprawach spornych cywilnych wyrokują te sądy w apelacyi i zażaleniach przeciw wyrokom sądów krajowych i sądów kauzalnych.

§. 20. Sądy wyższe krajowe wydają wyroki w radzie złożonej z czterech sędziów i przełożonego.

VII. Sąd najwyższy i kasacyjny.

§. 21. Sąd najwyższy i kasacyjny ma swoją siedzibę w Wiedniu.

Sąd ten będzie miał swe prezydya, odpowiedną liczbę radców, mianowanych z uwzględnieniem każdego kraju koronnego, tudzież potrzebną liczbę urzędników kancelaryjnych.

§. 22. Sąd najwyższy i kasacyjny rozstrzyga w zażaleniach do niego dochodzących, o unieważnienie wyroków w senatach z sześciu głosujących członków i przełożonego.

VIII. Prokuratorye państwa.

Przy najwyższym sądzie kasacyjnym i przy każdym sądzie wyższym krajowym będą ustanowieni jeneralni prokuratorowie, a przy każdym sądzie krajowym prokuratorowie państwa z stosowną w miarę potrzeby liczbą zastępców i urzędników kancelaryjnych. Czynności prokuratorów przy kolegialnych sądach powiatowych sprawować będą zastępcy.

§. 24. Ministerstwu sprawiedliwości poleca się wykonać powyższe postanowienia w porozumieniu z właściwemi ministerstwami.

(Wiadomości bieżące.)

Gazeta wiedeńska pisze: Znany z gorliwych kazań swoich w kościele św. Marka w Weneeyi msgr. Zinelli, za które ściągnął na siebie nienawiść partyi rewolucyjnej, o mało nie poległ dnia 20. czerwca z skrytobójczej ręki; tylko go w oko raniono. Dnia 23go rozpoczął znowu swoje kazania.

Do Werony przybyło ostatniemi dniami 33 piemonckich zbiegów. *Giornale di Verona* utrzymuje, że podobne rzeczy należą do wypadków dziennych.

Portugalia.

Telegram z Lizbony z 25go b. m. donosi, że zakon siostr miłosierdzia został zniesiony.

Hiszpania.

(Proklamacya Cesarza marokańskiego.)

Depesza z Madrytu z 24go czerwca donosi: Cesarz marokański ogłosił w proklamacyi, że postanowił dopełnić warunków zawartego z Hiszpanią traktatu.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Abdul Medżyd i Abdul Azis.)

Londyn, 27. czerwca. Jego królewiczowska Mość Następca tronu pruskiego z małżonką i dziećmi wylądowali wczoraj przed południem szczęśliwie w Gravesend, gdzie przyjmował ich książę Walii z deputacyą gminy miejscowej.

— Dnia 23. b. m. umarł niespodzianie lord kanclerz Campbell.

— *Morning Post* sądzi, że śmierć Sułtana Abdul Medzyda nie wywrze żadnego wpływu na położenie Turcyi, ani na kwestyę wschodnią. Jeżeli śmierć tego monarchy wywrze jakie skutki, to tylko dobroczynne, ponieważ Azis Efendi, brat jego i następca, jest mąż w sile wieku, zdrów i roztropny. *Morning Herald* i *Morning Advertiser* rozpisują się z chwałą dla Abdul Medzyda. Mamy na pamięci, są słowa ich, że umysł zmarłego Sułtana pochopnym bywał do wszystkiego, co wzniosłem i szlachetnem. — *Times* zaś w następujący wyraża się sposób o nieboszczyku i jego następcy: brat i następca Abdul Medżyda Azis Efendi, ostatni z synów Mahmuda, ma jak mówią, wiele podobieństwa do swego ojca co do charakteru i siły woli; liberalnym jednak nie jest, ani przyjacielem reformy; raczej jest to surowy mahometanin i polityk skłonny do reakcyi. Trudno wyrokować o książęciu wschodnim, którego umyślnie trzymano całe życie w nieczynności, bez żadnych prawie ze światem stosunków, zdaje się jednak, że nowy Sułtan silniejszego jest ducha, niż jego brat. Jakiekolwiek zaś są jego zamiary, zawsze lepiej jest dla Turcyi mieć monarchę z pewną siłą charakteru; lepszy despota ze szkoły Mahmuda lub Mehmeda Alego, jak monarcha ociężały i zniewieściały.

(Czynności w izbach z 24. czerwca.)

W izbie wyższej zajął dnia 24go wiceprezydent lord Redesdale miejsce po zmarłym lordzie kanclerzu p. Campbell, prezydencie izby. Hrabia Granville, prezydent tajnej rady, powstał zaraz po otworzeniu posiedzenia, ażeby ze względu na ten przypadek śmierci zaproponować odroczenie izby. Skreślił, w jak odznaczający sposób lord Campbell prezydował izbie, jak niespodzianie zabrany został z grona swoich przyjaciół i kolegów, jak zdrowym i krzepkim na umyśle zastał go jeszcze w sobotę na radzie gabinetowej, a wieczór w jego własnym domu. Potem nadmienił o zaszczytnym zawodzie zmarłego, którego dobił się niespracowaną pilnością i należytem użyciem udzielonych od Boga darów. Lord Brougham wysławiał szczególniej jego przenikliwość i jasne pojęcie rzeczy. Lord St. Leonards chciał także mieć pochwalną mowę, ale go owładło bolesne uczucie, że mówić nie mógł. Izba odroczyła się o pół do szóstej.

W *izbie niższej* oświadczył mr. *Gibson*, prezydent biora handlowego, na zapytanie sir J. Pakingtona, że wkrótce będzie zniżone francuskie cło przywozowe od soli angielskiej. Sir *J. Fergusson* zwracał uwagę izby na nowe wzmocnienie siły zbrojnej w Kanadzie, i pytał, czy rozporządzenie to nie jest niestosowne? Lord *Palmerston* odpowiedział: Rząd angielski oznajmił jawnie i uroczyście swoje postanowienie nie brać najmniejszego udziału w sporze między północnemi i południowemi Stanami unii amerykańskiej. Jednak wszystkie rządy zachowują ten zwyczaj, że w czasie wojny w kraju sąsiednim wzmacniają swoją siłę zbrojną w okolicy najbliższej teatru wojny. Wysłanie wojska do Kanady ma przeto tylko znaczenie środka ostrożności, i nie jest wcale znakiem nieprzyjaznego usposobienia względem Stanów zjednoczonych, ani też braku zaufania w wierność Kanady. Na zapytanie sir *Roberta Peela* co do nieporozumienia między Hiszpanią i Marokkiem odpowiedział lord *Russell*, że Marokko ma najszczerszą chęć, ale w tej chwili nie jest w stanie wypłacić ustanowionego traktatem wynagrodzenia. Zaś Hiszpania okazuje w tym względzie jak największą wyrozumiałość, i jest przeto nadzieja, że pośrednicze propozycye Anglii nie będą bezskuteczne.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Depesz p. Thouvenela.)

Paryż, 27. czerwca. *Indép. Blge* ogłasza depesze wymieniane między gabinetami w Paryżu i Turynie w sprawie uznania Królestwa włoskiego. (Osnowę ich podamy w następnych numerach).

— Z 977 wyborów do rad jeneralnych przeprowadziła partya demokratyczna tylko 7, legitymiści także 7, a orleaniści 8 kandydatów.

— Posłowie syamscy są w Fontainebleau.

— Sułtan wydał liberalną proklamacyę.

— Pogłoski zapowiadają znowu zmianę w gabinecie na miesiąc październik. Minister finansów p. Forcade de la Roquette miał sam oświadczyć swoim przyjaciołom, że tylko krótki czas już pozostanie w urzędzie.

— Policya ściga teraz drugiego francuskiego Garibaldzistę imieniem Lagarde, który podobnie jak pojmany Emil Maison był korespondentem dziennika *Opinione Nationale* podczas inwazyi sycylijskiej.

— Przybył do Paryża książę Piombino z adresem Rzymian. Daud Effendi miał odjechać do Syryi 27. czerwca.

— Depesza p. Thouvenela do uwierzytelnionych przy dworze francuskim posłów austryackiego i hiszpańskiego:

Paryż, 6. czerwca. M. P. Otrzymałem notę Waszej Excel. z dnia 20. maja, w której wyraziłeś Wasza Excelencya życzenie swojego dworu porozumieć się z rządem cesarskim, aby świecka władza stolicy św. za porozumieniem się mocarstw katolickich stanowczo była zabezpieczoną.

Poseł dworu ..... w tej samej myśli uczynił do mnie wezwanie. Pierwszą moją było powinnością przedłożyć niezwłocznie Jego ces. Mości te ważne pisma a teraz mogę na nie odpowiedzieć.

Uczucia dworu .... ze względu na położenie Ojca św. zgadzaja się zupełnie z uczuciami Cesarza. Rząd cesarski zarówno ubolewał zawsze nad uszczupleniem jakiego doznał Papiez, jak je potępiał, a chociaż ważne polityczne względy, które w owym czasie uznawały także Austrya i Hiszpania, nie dozwoliły wystąpić przeciw czynom dokonanym, rzad Jego ces. Mości przynajmniej niczego nie opuścił aby ograniczyć jego następstwa. Załoga w Rzymie została natychmiast wzmocnioną, a Papiez ma podziękować obecności wojska francuskiego, że pozostawszy w stolicy swojej, gdy burza w całych wrzała Włoszech, zatrzymał przynajmniej część swych posiadłości.

Rząd cesarski objawił tym sposobem czynami, które jak się z przyjemnością przykonywam, uznaje należycie rząd ..... swe głębokie i niezmienne sympatye ku głowie kościoła i objawia je nieprzestannie. Wątpliwe położenie, w jakiem w toku wypadków ujrzał się Ojciec św. co do swej władzy świeckiej, obudza niemniej przykrą obawę śród ludów katolickich, a iż jest ważnem dla spokoju sumienia, ażeby tak ważne kwestye nie pozostawały długo nierozstrzygnięte, zatem jest niezaprzeczenie powinnością rządów połączyć swe starania, aby kwestye uprościć i ułatwić rozwiązanie.

Nie uznaję jednakowoż za potrzebne rozwodzić się tutaj nad systemem, według którego państwa Ojca św. pozostałyby, że tak powiem, wraz z miastem Rzymem i miałyby być posiadłością w martwej ręce całego świata katolickiego i na mocy nigdzie nie spisanego prawa wyjęta z pod praw, którym ulegają losy i władza wszystkich monarchów. Ograniczam się wspomnieć tutaj jedynie, że najstarsze jak i najnowsze tradycye historyczne nie zdają się sankcyonować tego przekonania i że Anglia, Prusy, Rosya i Szwecya, mocarstwa od kościoła oddzielone, z równem prawem jak Francya, Austrya, Hiszpania i Portugalia podpisały traktaty oddające w moc Papieża te posiadłości, które obecnie utracił.

Pospieszam wypowiedzieć to otwarcie, że najnowsze względy zgadzają się z widokami społecznemi w tem życzeniu, aby głowa kościoła utrzymać się mogła na tronie, który od wieków zajmowali poprzednicy. Opinia rządu cesarkiego jest ustaloną pod tym względem; lecz rząd cesarski mniema zarazem, że pierwszym warunkiem władzy w państwie rzymskiem, równie jak wszędzie jest mądrze wykonywać władzę najwyższą za przyzwoleniem narodu. Największe niebezpieczeństwa, grożące dziś władzy świeckiej stolicy św. pochodzą wprawdzie z zewnątrz, a chociaż zajęcie Rzymu zapobiega niebezpieczeństwu obecnej chwili, przyszłość niemniej narażoną jest na wypadki, którym byśmy szczerze również chcieli zapobiedz.

Austrya i Hispania zgadzają się z nami w tej myśli, lecz nie wskazują środków ku temu, a wyjaśnienie w tym względzie z ich strony byłoby tem potrzebniejsze, że stosunek ich do Włoch, różni się od stosunków Francyi. Z żalem widzieliśmy, że układy zawarte w Villafranca i Zurichu nie weszły w zupełne wykonanie, i pragnęliśmy, aby monarchya Obojga Sycylii nie była obalona. Pomimo tego, bieg wypadków, chociaż sprzeczny z życzeniami rządu cesarskiego, nie dotykał go tak wprost jak dwory wiedeński i madrycki. Nie pochwalając tego co się stało, nie chcąc gwarancyą naszą utwierdzać nowego stanu rzeczy, nie widzimy jednak w widokach dynastycznych przeszkody zawiązać stosunki normalne z królestwem włoskiem, a jedyną przeszkodą uznać je, znajdujemy w sprawie rzymskiej, połączonej z tak wielu trudnościami.

Wolnoż nam mieć nadzieję, że Austrya i Hiszpania będą odtąd gotowe wznieść się na to stanowisko, i że ich troskliwość o stolicę św. weźmie górę nad wszelkiemi innemi względami.

Jestto pytanie, które stawiam raczej sobie niżli Waszej Excelencyi — lecz wątpliwość w tym względzie i wynikające ztąd następstwa, nie dozwalają ocenić z należytą dokładnością propozycyę spólnego działania przedstawione ze strony rządu.....

Nie będę taił, że gdy zasada nieinterwencyi, co uratowała pokój europejski, nie przypuszcza dziś jak przed rokiem użyć siły oręża, w oczach naszych w ścisłym zostaje związku z uregulowaniem wypadków, co tak zmieniły położenie półwyspu, z przyszłem rozwiązaniem kwestyi rzymskiej. Rząd cesarski miałby sobie zatem za szczęście dowiedzieć się, że Austrya i Hiszpania sądzą, że jest dla nich rzeczą podobną wstąpić na drogę, która sama jedna zdaniem rządu francuskiego, bez nowych wstrząśnień zaprowadzić może do praktycznego rezultatu. Na wszelki jednak wypadek rząd cesarski nie waha się zapewnić, że ze swej strony nie przystąpi do żadnej kombinacyi, niezgodnej z czcią ku stolicy św., tudzież z niezawisłością i godnością tejże stolicy, i którahy była w sprzeczności z widokami, w jakich załoga francuska pozostaje w Rzymie.

Racz przyjąć i t. d. *Thouvennel.*

Włochy.

(Posiedzenie w izbach włoskich. — Stan zdrowia Ojca Św. — Wiadomości bieżące.)

Sardynia. Na posiedzeniu izby deputowanych z 26. czerwca zaczęła się debata nad pożyczką. Ferrari mówił obszernie przeciw projektowi do prawa i w ogólności przeciw politycznemu, finansowemu i administracyjnemu systemowi rzadu; zaś wychwalał hr. Cavoura i jego dzieła tak, że aż pan Santis musiał mu przypomnieć, że rząd teraźniejszy właśnie trzyma się ducha i myśli hr. Cavoura.

Dnia 21. b. m. po przyjęciu I. artykułu komisyi odbywał się w izbie deputowanych dalszy ciąg dyskusyi nad projektem do prawa względem uzbrojenia narodu. Artykuł ten opiewa: w całem królestwie gwardya narodowa będzie zorganizowana według prawa, które teraz obowiązuje, z zastrzeżeniem modyfikacyi dla oddzielnych korpusów gwardyi ruchomej przeznaczonej do służby wojennej. Artykuł II. opiewa: „Powinnością gwardyi narodowej jest, spieszyć na obronę niepodległości i całości państwa, monarchyi i praw konstytucyą nadanych, jakoteż gdzie tego wymaga porządek i publiczne bezpieczeństwo. — Deputowany z Macchi radby uczynić zmobilizowanie zawisłem od zezwolenia parlamentu i tym sposobem pozbawić władzę wykonawczą prawa zwołać pospolite ruszenie. Wniosek ten jako niezgodny z duchem konstytucyi, odrzucono znaczną większością głosów. Na wniosek jenerała Garibaldego III. artykuł ustawy powołuje do gwardyi ruchomej wszelką młodzież od lat 18 do 35 bez względu na cenzus podatkowy. Komisya izby chce wniosek ten zmienić i tym tylko dozwolić wstępu do gwardyi ruchomej, którzy liczą od 18 do 35 lat i płacą cenzus przepisany dla gwardyi narodowej. Guerrazzi oddaje pochwałę młodzieży zdolnej i pochopnej do największej waleczności, zaparcia się siebie i wytrwałości w trudach i w niewygodach. Tę mowę pochwalną zaczął od wspomnienia pierwszej rzeczypospolitej, a skończył wspomnieniem o republikańskich zastępach jenerała Dumourier. Radzi odrzucić cenzus jako zniewagę żywiołu narodowego. Członkowie komisyi jakoteż ministrowie spraw wewnętrznych i marynarki czynią uwagę, że dla młodzieży z zapałem, stoją otworem szeregi wojska regularnego i ochotników. Doświadczenie pokazało, że gwardya ruchoma, jaka teraz utworzona będzie z szeregów gwardyi narodowej jest niezmiernie użyteczna, nie można wprowadzać nowości, której skutki niepewne. — Niezaprzeczona użyteczność gwardyi ruchomej spowodowała zapewne hr. Cavoura wziąć pod rozwagę wniosek Garibaldego. Ministeryum, wierne zdaniu ś. p. wielkiego dyplomaty, przystępuje do wniosku komisyi, który nareszcie przyjęto 191 głosami przeciw 62, odrzuciwszy propozycyę Guerrazzego.

Państwo kościelne. O zdrowiu Papieża donoszą pod dn. 22. czerwca do *Corr. Havas* następujące szczegóły: „Ojciec święty nie leży ciągle w łóżku, we czwartek wyszedł na balkon i przypatrywał się uczcie wyprawionej dla oficerów papieskich, wczoraj, w rocznicę swego wyboru wychodził także. Z tem wszystkiem jest on chory; nogi popuchły, a przeszłej środy stawiano mu znowu bańki; mówiono, że Ojciec św. cierpi kurczowe ściskanie serca i trętwienie członków. Zły to także znak, że już nie opuszcza pałacu, nie zwołuje gwardyi, a wczoraj wbrew zwyczajowi nie był nawet na mszy papieskiej.

Dziennik turyński *Nationalites* z 24. czerwca potwierdza, że stan zdrowia Papieża jest coraz niebezpieczniejszy, i że kardynałowie są w obawie. Do *Pays* piszą z Rzymu pod dn. 24. czerwca, że nie polepszyło się zdrowie Papieża. Nie wychodzi za próg pałacu i przyjmuje tylko te osoby, które widzieć potrzebuje niezbędnie.

— Do *Corr. Havas* piszą z Rzymu pod dniem 18. czerwca: „Obiega pogłoska, że Papież odebrał dziś własnoręczne pismo Napoleona z uwiadomieniem, że Francya ma zamiar uznać królestwo włoskie.

Neapol. Depesza marsylska z 25go czerwca donosi, że w królestwie neapolitańskiem bandy burbońskie ośmieliły się pokazać na Wezuwiuszu. Wysłano przeciw nim gwardye narodowe.

Niemce.

(Wiadomości bieżące.)

Berlin, 26. czerwca. Jenerał baron Manteuffel został za znany pojedynek skazany na trzy miesiące więzienia w twierdzy. Jego królewska Mość jeszcze nie zatwierdził wyroku; czas kary może w drodze łaski zostanie skrócony. — Zdaje się, że i pan Twesten ozdrowiawszy nie poniesie cięższej kary, a łaska królewska może i jego spotka.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Szambelan papieski w Warszawie.)

Warszawa, 24. czerwca. *Gazeta policyjna* donosi, że przybył z Rzymu hr. Malatesta szambelan papieski. Przybył tu także senator Platonow tajny radca, pomocnik ministra sekretarza stanu Królestwa Polskiego.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Peszt, 1. lipca. Obadwaj prezydenci izb powrócili z odpowiedzią, że Jego Ces. Mość nie przyjmie adresu, dopokąd tytuł nie będzie zmieniony. Odbywają się tajne narady.

Paryż, 29. czerwca. Anglia stara się nakłonić Belgię do uznania Włoch. Portugalia uznaje królestwo włoskie. Ministeryum portugalskie chwieje się.

Wiadomość, jakoby w Konstantynopolu wybuchło powstanie pod dowództwem syna zmarłego Sułtana, okazała się zmyśloną. Ma być utworzone nowe ministeryum tureckie. Basza Libanu odjechał do Bejrutu.

Medyolan, 29. czerwca. Z Neapolu donoszą *Perseveranzie* z 27. czerwca: Dziś w nocy odkryto dwa komitety burbońskie i członkowie ich zostali uwięzieni; znaleziono przytem broń, amunicyę, pieniądze i uniformy. Cosenz z dwoma batalionami gwardyi narodowej i dwiema kompaniami Bersaglierów lustruje okolice Neapolu. San Martino miał oświadczyć, że bez posiłków wojskowych nie zdoła ani przywrócić bezpieczeństwa publicznego, ani przeprowadzić nakazanej rekrutacyi i poboru podatków.

Berlin, 29. czerwca. Po zatwierdzeniu wyroku w sprawie pojedynkowej odjechał wczoraj jenerał-major Manteuffel na trzymiesięczny areszt forteczny do Magdeburga.

Madryt, 29. czerwca. Hiszpania odstępuje od swoich żądań co do Maroku, ogłosi Tetuan własnością hiszpańską, obwaruje i urządzi kolonię na jego terytoryum.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 2. lipca

Hotel europejski: P. Janko Henryk, z Hoporyna.

Hotel Langa: Kochanowski Antoni, z Czerniowiec. — Jędrzejewicz Kazimierz, z Czapla. — Pieczakowski Józef, z Wybranówki. — Kosowski Józef, z Rosyi.

Hotel Krakowski: Lewicki Mauryey, z Siemianówki. — Gross Piotr, z Koniuszek.

Pod Tygrysa: Bogdanowicz Max., z Przemyłutek. — Eminowicz Kajetan, z Smerekowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 2. lipca.

PP.: Wysocki Floryan, do Hrehorowa. — Czajkowski Mikołaj, do Dusanowa. — Hoszowski Józef, do Niżniewa. — Gątkiewicz Michał, do Retysek.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 30. czerwca i 1. lipca 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0 Reaum	Stopień ciepła według Reaum	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7 god. zrana	324 14	+ 15.0	64 5	południowy sł.	pochmurno
2 god. po poł.	324 38	+ 19 6	43.6	zachodni „	„
10. god. wiecz.	324 26	+ 15 6	73 6	„ „	„
7. god. zrana	324.10	+ 13.2	84.7	zachodni sł.	deszcz
2. god. po poł.	323.71	+ 15.8	81 6	„ „	pochmurno
10. god. wiecz.	323 51	+ 12.0	92.8	„ „	deszcz

Ilość deszczu 9.‴54.

Kurs lwowski.

Dnia 2 lipca.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	48	6	54
Dukat cesarski	„ „	6	52	6	58
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	18	11	33
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	15	2	18
Talar pruski	„ „	2	6	2	9
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	80	20	80	80
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	84	13	84	88
Akcye gal. kol. żelaz Karola Ludwika	bez kuponów	148	25	150	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	65	58	66	20
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	79	40	80	10

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 2. lipca.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 zlr. 79.95. Metaliki po 5% za 100 zł. 68 25; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—. Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 751.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 173.40; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 138.25. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.57, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 137 25.

KRONIKA.

Ceny mięsa wołowego

dla ludności chrześciańskiej we Lwowie od dnia 1. lipca 1861.

Tutejsi rzeźnicy i rzeźniczki podali na bieżący tydzień następujące ceny rozmaitych gatunków mięsa:

1 funt wiedeński za krajcary w walucie austryackiej.

Nazwisko	Miejsce	Nr		Polędwica	Rozbratel	Pieczeń	Ozór	Ogon	Krzyżówka	Pieczeń biała	Krajówka	Usztyk	Kark	Szponder	Grube żebro	Pół-żebro	Łopatka	Pierś (brust.)	Części przydatne od łytki i głowy	Uwaga.
Frankewska Joanna	Cela nr.	1	W jatkach murowanych na krakowskiem	30	24	24	20	21	24	24	24	22	21	22	21	21	22	22	21	
Żelichowski Jan	„	2		25	22	23	20	19	22	22	22	21	19	20	20	19	20	20	20	
Motylewski Franciszek	„	3		35	24	24	30	21	24	23	24	22	21	21	21	21	21	21	21	
Sidorowicz Stanisław	„	4		35	22	24	30	20	24	22	24	21	21	22	21	21	21	22	21	
Kohmann Antoni (syn)	„	6		35	24	24	30	21	24	22	24	21	21	22	21	21	22	22	21	
Solska Józefa	„	8		35	24	24	30	21	24	24	24	22	21	22	21	21	21	22	21	
Hachlewska Apolonia	„	9		35	22	22	20	20	20	22	20	19	20	19	20	20	20	20	19	
Zaworska Agnieszka	„	10		25	23	23	20	19	22	22	22	21	19	20	20	19	20	20	20	
Kohmann Antoni (ojciec)	„	11		38	24	24	30	22	24	24	24	22	21	22	21	21	22	22	21	
Łepicki Maciej	„	12		35	24	24	30	21	23	23	24	21	21	21	21	21	21	21	21	
Motylewski Wojciech	„	13		35	24	24	30	21	24	23	24	22	21	21	21	21	21	21	21	
Mokrzycki Jędrzej	„	14		30	24	24	24	21	23	23	24	22	21	21	21	21	21	21	21	
Michoński Franciszek	„	15		35	23	23	30	23	23	23	24	22	20	20	20	20	20	20	20	
Jakubiczka Piotr	„	16		30	24	24	28	20	24	24	24	22	20	20	20	21	21	21	20	
Frankowska Anna	„	2	Wjatk. mur. na halickiem	35	24	24	30	21	24	24	24	22	21	21	21	21	21	21	21	
Motylewski Klemens	„	3		35	24	24	28	20	24	24	24	22	20	20	20	20	20	20	20	
Solski Ludwik	„	4		35	24	24	28	20	24	24	24	22	20	20	20	20	20	20	20	
Rożniatowicz Kazimierz	„	9		35	24	24	20	20	24	24	25	22	21	21	21	21	21	22	24	
Simon Rothstein	w budzie nr.	1	na Chorążczyznie	30	23	25	23	18	23	23	23	22	18	18	18	18	19	19	18	
Tafel Boruch Majer	„	17		26	23	23	23	19	22	23	23	22	19	19	19	19	20	20	19	
Gołębski Antoni	w budzie nr.	2		28	23	23	20	15	23	23	22	20	20	20	20	20	20	20	20	
Gurski Józef	„	4	przy jatk. krakow.	35	24	24	25	24	24	24	24	22	21	21	21	21	21	22	21	
Romanowska Marya	„	5		35	23	23	30	21	23	23	23	22	21	21	21	21	21	21	21	
Mokrzycki Karol	„	6		35	24	24	30	21	24	24	24	22	21	21	21	21	21	21	21	
Danielski Franciszek	„	7		35	24	24	30	21	23	23	24	22	21	21	21	21	21	21	21	
Lipanowicz Jakób	„	8		35	24	24	30	21	23	24	22	21	21	21	21	21	21	21	21	
Niewiadomski Walenty	„	11		35	24	24	20	20	24	24	25	22	21	21	21	21	21	22	24	
Ostrowicz Amalia	„	21		28	23	23	20	15	23	23	22	20	20	20	20	20	20	20	20	
Schrenzel Fejwel	„	13		26	23	23	23	19	23	23	23	22	19	19	19	19	20	20	19	
Kugel Chaim Ber	„	19		30	23	23	20	20	23	20	20	22	20	20	20	20	21	20	20	
Pordes Berl	„	20		35	24	24	30	21	23	23	24	22	21	21	21	21	21	21	21	
Schrenzel Feiwel	Chorążczyzny plac nr.	9		26	23	23	23	19	23	23	23	22	19	19	19	19	20	20	19	

Z urzędu targowego stołecznego miasta

Lwów, dnia 1. czerwca 1861.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.*** *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*